

Antwerpen, 19 oktober 2015

Zet.: de h. M. Bleyenbergh, voorzitter, B. Cattoir en R. Lyen, raadsheren

Pleit: Mrs. M. Nguyen loco Y. Steverlyncx, P. Van Gheem loco L. Arnou,

Bewijs van verbintenis als borg – Art. 1326 BW – Art. 1347 BW – Begin van bewijs door geschrift – Art. 57 lid 5 *in fine* WCO – Blijvende gehoudenheid van de borg bij uitvoering gehomologeerd reorganisatieplan

Artikel 1326 BW vereist dat de tekst waarbij een partij zich jegens een andere verbindt om haar een geldsom te betalen, geheel met de hand van de ondertekenaar werd geschreven, of dat de laatste ten minste, naast zijn handtekening, met de hand 'een goed voor' of 'een goedgekeurd voor' heeft geschreven waarbij de te betalen som voluit in letters is uitgedrukt. Een e-mail die niet beantwoordt aan artikel 1326 BW, kan wel gelden als begin van bewijs door geschrift in de zin van artikel 1347 BW.

Artikel 57 lid 5 *in fine* Wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen, stelt dat het gehomologeerd reorganisatieplan de medeschuldenaars en de personen die een persoonlijke zekerheid hebben gesteld niet ten goede komt. Bij toepassing van deze wetsbepaling blijft de gedelegeerd bestuurder van een vennootschap, die zich borg heeft gesteld voor de betaling van het saldo van de openstaande staten van kosten en ereloon van een advocatenassociatie, gehouden tot het betalen van zijn schuld, ook al heeft de vennootschap door middel van het gedeeltelijk betalen van de schuld het gehomologeerde reorganisatieplan uitgevoerd. Dat plan komt de borgsteller immers niet ten goede.

.....
Preuve de l'obligation de la caution - Art. 1326 Code civil – Art. 1347 Code civil – Commencement de preuve par écrit – Art. 57, al. 5 LCE – Obligation continue de la caution lorsque le plan de réorganisation homologué a été exécuté

L'art. 1326 Code civil requiert que l'écrit par lequel une partie s'engage envers l'autre à lui payer une somme d'argent, soit écrit en entier de la main de celui qui le souscrit; ou du moins il faut qu'outre sa signature, il ait écrit de sa main un "bon" ou un "approuvé", portant en toutes lettres la somme à payer. Un E-mail qui ne correspond pas à l'article 1326 du Code civil, peut être considéré comme un commencement de preuve par écrit au sens de l'article 1347 du Code civil.

L'article 57, al. 5 *in fine* de la loi du 31 janvier 2009 relative à la continuité des entreprises stipule que le plan homologué ne profite pas aux codébiteurs ni aux personnes ayant constitué des sûretés personnelles. En application de cette disposition légale, l'administrateur délégué d'une société, qui s'est porté caution pour le paiement du montant restant dû des états de frais et honoraires d'une association d'avocats, reste tenu du paiement de sa dette, même si la société a exécuté le plan de réorganisation

homologué en payant partiellement la dette. En effet, ce plan ne profite pas à la caution.

.....
(E.C., t. BVBA Advocatenkantoor P.V., A.L., advocaat, J.D., advocaat, BVBA Advocatenkantoor T.)

(...)

1. DE FEITEN

De feitelijke gegevens die aan het geschil ten grondslag liggen, kunnen worden samengevat als volgt:

- de geïntimeerden zijn samen de vennoten van de advocatenassociatie L.&P., gevestigd te [...];
- vanaf mei 2007 tot februari 2011 heeft mr. V. als vennoot van de voormelde advocatenassociatie de belangen behartigd van de NV Real Estate (doende met het ontwikkelen van allerlei bouwprojecten in het hogere marktsegment) in een ganse reeks geschillen;
- midden 2010 komt de NV Real Estate in financiële problemen, waardoor zij aanhoudend nalaat de openstaande staten van kosten en ereloon van de voormelde advocatenassociatie te vereffenen;
- op 12 augustus 2010 stelt de appelland, de gedelegeerd bestuurder van de NV Real Estate, zich persoonlijk garant voor die openstaande rekeningen;
- bij gebrek aan betaling van de verschuldigde bedragen, beëindigen de geïntimeerden op 16 februari 2011 de samenwerking met de NV Real Estate en spreken zij, in hun hoedanigheid van vennoten van de voornoemde advocatenassociatie, de appelland in rechte aan op grond van diens persoonlijke zekerheidstelling;
- op 20 augustus 2011 bekomt de NV Real Estate een reorganisatieplan (waarbij haar schuld tegenover de geïntimeerden herleid wordt tot het bedrag van 10.000,00 EUR) dat door de rechtbank van koophandel te Antwerpen gehomologeerd wordt bij vonnis van 21 september 2011;
- het bedrag van 10.000,00 EUR wordt vervolgens door de NV Real Estate aan de geïntimeerden vereffend.

[...]

3. DE STANDPUNTEN IN HOGER BEROEP

3.1. Naar luid van zijn op 23 mei 2014 ter griffie neergelegde "syntheseberoepsconclusie" vraagt de appelland:

- zijn hoger beroep toelaatbaar en gegrond te verklaren;
- het bestreden vonnis te vernietigen;
- hem voorbehoud te verlenen om het tussen te komen vonnis aangaande de vordering van zijn echtgenote tot nietigverklaring van de vermeende borgstelling af te wachten;
- en de geïntimeerden te veroordelen tot de kosten van de beide aanleggen (rechtsplegingsvergoeding per aanleg: 2.200,00 EUR en rolrecht hoger beroep: 210,00 EUR).

3.2. Bij hun op 18 juli 2014 ter griffie neergelegde “derde en samenvattende conclusie” vragen de geïntimeerden:

- het hoger beroep van de appellant ontvankelijk, maar ongegrond te verklaren;
- het bestreden vonnis te bevestigen;
- de appellant te veroordelen tot de kosten van de beide aanleggen (dagvaarding: 367,30 EUR en rechtsplegingsvergoeding per aanleg: 2.200,00 EUR).

4. BEOORDELING

[...]

4.2. Grond van de betwisting

4.2.1. De geïntimeerden maken tegenover de appellant aanspraak op betaling van het saldo van de hierboven bedoelde openstaande staten van kosten en ereloon. De appellant betwist de ontvankelijkheid en de gegrondheid van die vordering van de geïntimeerden.

Aangaande de ontvankelijkheid van de vordering van de geïntimeerden

4.2.2. De appellant betwist in eerste orde de ontvankelijkheid van de vordering van de geïntimeerden bij gebrek aan het vereiste belang. Dat belang zou in hoofde van de geïntimeerden ontbreken omdat de schuldvordering van het advocatenkantoor reeds werd voldaan door de NV Real Estate in uitvoering van het gehomologeerde herstelplan.

4.2.3. Bij artikel 17 Ger.W. wordt voorgeschreven dat de rechtsvordering niet kan worden toegelaten, indien de eiser geen hoedanigheid en geen belang heeft om ze in te dienen.

4.2.4. Degene die beweert titularis te zijn van een subjectief recht heeft het vereiste belang en de vereiste hoedanigheid om dat recht uit te oefenen door het instellen van een rechtsvordering.

4.2.5. De geïntimeerden beweren tegenover de appellant aanspraak te kunnen maken op betaling van het saldo van de hierboven bedoelde staten van kosten en ereloon. Zij hebben dan ook hoedanigheid en belang bij hun vordering. De vraag of die vordering al dan niet steun vindt in enige rechtsgrond waarvan de toepassingsvoorwaarden *in concreto* zijn vervuld, betreft de grond van de zaak (daarover hierna meer).

Aangaande de grond van de vordering van de geïntimeerden

4.2.6. De appellant laat ten gronde gelden:

- dat geen geldige borgstelling door hem persoonlijk zou worden bewezen;
- en dat de schuld ten aanzien van de geïntimeerden zou voldaan zijn.

1. Bewijs van een geldige borgstelling door de appellant persoonlijk

4.2.7. Bij e-mail van 12 augustus 2010 schrijft de appellant aan mr. P.V.:

“In navolging van ons telefonisch contact van daarnet bevestig ik hierbij dat ik persoonlijk garant sta voor de openstaande rekeningen.

Het spreekt voor zich dat we op datum van betaling van het openstaand saldo de kosten van laattijdigheid eveneens zullen vergoeden.

Nogmaals dank voor je begrip.

Mvg

E.”.

4.2.8. Terecht oordeelt de eerste rechter dat deze e-mail niet beantwoordt aan het ter zake toepasselijke artikel 1326 BW, maar wel geldt als begin van bewijs door geschrift in de zin van artikel 1347 BW. De e-mail van 12 augustus 2010 bevat een borgstelling. Die borgstelling (met burgerrechtelijk karakter) werd door de appellant niet volledig met de hand geschreven, noch minstens handgeschreven ondertekend voorafgegaan door de woorden “goed voor” of “goedgekeurd voor” gevolgd door het gewaarborgde bedrag in letters (miskennis van artikel 1326 BW). Maar, de e-mail van 12 augustus 2010 is wel te bestempelen als een geschrift dat is uitgegaan van de appellant (tegen wie de vordering wordt ingesteld) en dat de borgstelling door de appellant waarschijnlijk maakt (artikel 1347 BW).

4.2.9. Aanvullend bewijs van de beweerdte borgstelling door getuigen en feitelijke vermoedens is bijgevolg toegelaten.

4.2.10. Dat aanvullend bewijs onderkent de eerste rechter terecht in de e-mails van 24 en 25 augustus 2011 waarin de appellant de door hem voorheen aangegane borgstelling uitdrukkelijk bevestigt. Laatstbedoelde e-mails gelden als (aanvullend) feitelijk vermoeden.

4.2.11. Het bewijs van de beweerdte borgstelling is dus geleverd door begin van bewijs door geschrift (de e-mail van 10 augustus 2011) aangevuld met feitelijke vermoedens (de e-mails van 24 en 25 augustus 2011).

4.2.12. Onterecht betwist de appellant dat hij zich in eigen naam borg zou hebben gesteld. Dat wordt tegengesproken door de voorgelegde stukken waaruit duidelijk blijkt dat het gaat om een persoonlijke borgstelling door de appellant. Het feit dat de e-mail van 12 augustus 2010 werd verzonden vanuit een e-mailadres van de BVBA RealGroup en haar elektronische handtekening zou bevatten, kan daaraan niets veranderen.

4.2.13. Uit niets blijkt dat de geldigheid van de borgstelling waarvan sprake zou aangetast zijn door wilsgebreken, inzonderheid door geweld/dwang. Daarvan ontbreekt ieder bewijs. De gebeurlijke dreiging door de geïntimeerden om, bij gebrek aan betaling van de openstaande rekeningen, hun verdere tussenkomsten ten voordele van de NV Real Estate stop te zetten, doet niets ter zake. Al evenmin wordt aangetoond dat de borgstelling (nog) vatbaar zou kunnen zijn voor vernietiging op vordering van de echtgenote van de appellant (toepassing van artikel 224, § 1, 4 BW). Ter terechtzitting van 14 september 2015 heeft de appellant, bij monde van zijn raadsman, verklaard dat de desbetreffende vordering inmiddels in rechte was afgewezen (weliswaar zonder daaromtrent enig stuk voor te leggen). In de gegeven omstandigheden is en blijft de bewezen borgstelling door de appellant dus geldig.

4.2.14. De appellant wordt tenslotte niet gevolgd waar hij voorhoudt dat de borgstelling voorwaardelijk zou zijn verleend, meer bepaald voor zover de geïntimeerden zonder enige aanvullende betaling zouden blijven werken voor de NV Real Estate. Die bewering van de appellant wordt niet bewezen. Ze vindt geen steun in de voorgelegde stukken waar met geen woord sprake is van enige voorwaarde.

2. Betaling van de schuld

4.2.15. Uit de voorgelegde stukken blijkt dat door de NV Real Estate aan de geïntimeerden twee onderscheiden betalingen werden gedaan:

- 5.000,00 EUR op 17 februari 2012;
- 5.000,00 EUR op 15 maart 2012,

dit in uitvoering van het gehomologeerd reorganisatieplan van 20 augustus 2011 (waarbij de schuld van de NV Real Estate aan de geïntimeerden werd herleid tot het bedrag van 10.000,00 EUR). De vordering van de geïntimeerden betreft nog slechts het saldo van het bedrag van de oorspronkelijke staten van kosten en ereloon in hoofdsom en intrest.

4.2.16. De appellant laat gelden dat met de uitvoering van het gehomologeerde reorganisatieplan de schuld aan de geïntimeerden integraal voldaan werd en derhalve aan de geïntimeerden niets meer verschuldigd blijft, ook niet door hemzelf in zijn hoedanigheid van borg. De geïntimeerden betwisten dat.

4.2.17. Bij artikel 57, vijfde lid, in fine Wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen, wordt voorgeschreven:

“...
Onverminderd de artikelen 2043bis tot 2043octies van het Burgerlijk Wetboek komt het plan de medeschuldenaars en de personen die een persoonlijke zekerheid hebben gesteld niet ten goede”.

4.2.18. Bij toepassing van deze wetsbepaling wordt bij het bestreden vonnis terecht geoordeeld dat de appellant gehouden blijft tot betaling aan de geïntimeerden van het saldo van de openstaande staten van kosten en ereloon. De volledige uitvoering door de NV Real Estate van het gehomologeerde reorganisatieplan (door middel van het gedeeltelijk betalen van de schuld), kan daaraan niets veranderen. Dat plan komt de borgsteller niet ten goede. Er ligt geen enkel bewijs voor dat de geïntimeerden ooit afstand zouden hebben gedaan van hun persoonlijke schuldvordering op de appellant. De goedkeuring door de geïntimeerden van het herstelplan, bewijst het tegendeel niet.

[...]

5. BESLISSING

[...]

Het hof:

- verklaart het hoger beroep van de appellant ontvankelijk, maar ongegrond;

- bevestigt het bestreden vonnis;

[...]